

JONGERENVERKIEZINGS- MANIFEST

Tweede Kamerverkiezingen

2023

Als jongere moet je iets te zeggen hebben over je eigen toekomst. En dat doen we ook massaal.

Onze generatie is een van aanpakkers. Voor onszelf, want meer dan ooit starten jongeren een eigen bedrijf, om te zoeken naar vernieuwende producten en oplossingen voor de toekomst. Voor de ander, als mantelzorger voor familie, of als vrijwilliger op onze verenigingen. Met onze hele generatie zijn we op straat te vinden voor wat ons aangaat, of het nu gaat over onze woonsituatie, ons onderwijs of het klimaat. Dit is de generatie die de regie pakt over hun eigen toekomst.

Maar hoe die toekomst eruit ziet, wordt voor een groot deel bepaald door de politiek. En laat de politiek nu net iets zijn waar jongeren weinig over te zeggen hebben. Meer dan drie miljoen jongeren onder de 18 hebben geen stemrecht en dus geen enkele politieke invloed, en ook jongeren boven de 18 vinden we te weinig terug in de politiek. **Dat onze stem nog te weinig wordt gehoord, beginnen we steeds meer te merken.**

Wij maken ons namelijk zorgen over de politieke aanpak van onze problemen, want jongeren krijgen steeds meer te maken met zorgen rondom geld en mentale gezondheid. Problemen als de woningnood of de klimaatcrisis raken ons in onze kansen en de mogelijkheid om ons eigen leven in te richten. Belangrijke momenten zoals het kopen van een huis en het stichten van een gezin worden uitgesteld. Niet vreemd dat de mentale gezondheid van jongeren slechter is dan ooit.

De nood is dus hoog. Maar toch worden een aantal belangrijke knopen niet doorgemaakt. Met het vallen van het kabinet dreigen oplossingen voor bijvoorbeeld de jeugdzorg of de arbeidsmarkt nu te vertragen. Als het de politiek niet lukt om met oplossingen voor onze problemen te komen, dan doen wij het zelf wel.

Zonder een gedeelde inzet vanuit onze generatie vrezende we namelijk dat ook deze verkiezingen niet over de problemen van en oplossingen voor jongeren zullen gaan. Het is daarom tijd om te laten zien dat jongeren het wél eens kunnen worden over wat er nodig is. Ongeacht onze opleiding, afkomst of politieke voorkeur. **Verandering komt pas als een nieuwe generatie de dienst gaat uitmaken in Den Haag. En die generatie, dat zijn wij.**

Nu het laatste kabinet-Rutte is gevallen, staan wij op. Wij weten wat er nodig is om het vertrouwen tussen de politiek en jongeren weer op te bouwen.

Zet ons daarom aan tafel bij de formatie van het nieuwe kabinet. Bepaal samen met jongeren wat er komende jaren moet gebeuren. Of het nu gaat om het wegnemen van onze geldzorgen, het aanpakken van de klimaatcrisis, of het regelen van betaalbaar onderwijs van goede kwaliteit.

HET IS TIJD VOOR ACTIE.

We roepen een nieuw kabinet daarom op tot het volgende:

- 1 Ontwikkel een nationale jeugdstrategie.**
We zien een opeenstapeling van problemen bij jongeren, waardoor zij de controle over hun eigen leven kwijt dreigen te raken. Stel daarom samen met jongeren een jeugdstrategie op: een plan om al deze problemen in samenhang aan te pakken. Een nieuwe minister voor Jeugd moet er wat ons betreft voor zorgen dat alle betrokken ministeries samenwerken om dit plan uit te voeren.
- 2 Geen beleid over jongeren, zonder jongeren te betrekken.**
Ondersteun en investeer in de stem van jongeren op een betekenisvolle manier, ook en juist op lokaal niveau. Jongerenparticipatie is ons recht, maakt beleid beter, én zorgt voor een sterkere band tussen jongeren en ons land.
- 3 Geef jongeren weer een gezonde financiële positie.**
In 2022 kon bijna de helft van de jongeren moeilijk rondkomen, en dat mogen we niet laten gebeuren. Jongeren moeten zelfstandig rond kunnen komen, zonder zich in de schulden te werken of afhankelijk te zijn van de steun die ze vanuit thuis kunnen krijgen.
- 4 Blijf de klimaatcrisis aanpakken.**
De afspraken zijn duidelijk en we moeten actie ondernemen. Blijf daarom volledig inzetten op het behalen van de klimaatdoelen, zodat we een leefbare wereld door kunnen geven aan deze en toekomstige generaties. Hierbij vinden we klimaatrechtvaardigheid belangrijk: iedereen moet mee kunnen doen in de aanpak van klimaatverandering. En omdat dit alles te maken heeft met onze toekomst, moeten jongeren in het bijzonder meer betrokken worden bij klimaatbeleid.
- 5 Zet de volgende stap met de generatietoets.**
We moeten keuzes maken die goed zijn voor toekomstige generaties. Ga daarom door met de generatietoets, waarmee bekeken kan worden wat de gevolgen van beleid zijn voor volgende generaties. Dit keer mét juridische grondslag, die nu nog ontbreekt. Stel daarom ook een ombudsman aan voor toekomstige generaties, die opkomt voor de rechten van nieuwe generaties jongeren.

- 6 Zorg voor genoeg betaalbare woningen voor jongeren.**
Of het nu gaat om studenten, starters of jonge gezinnen: iedereen moet een huis kunnen vinden. Breng een einde aan lange wachtlijsten en bouw bij om het tekort aan te vullen. Zorg er vervolgens voor dat jongeren ook echt kans maken op een betaalbare woning.
- 7 Zet in op toegankelijk onderwijs van goede kwaliteit.**
De persoonlijke ontwikkeling van scholieren en studenten moet centraal staan. Blijf daarom structureel investeren in het onderwijs: voor het recht op leren en ontwikkelen, voor toegankelijkheid voor iedereen en tegen kansenongelijkheid.
- 8 Geef mbo-studenten een sterke positie in de samenleving.**
Mbo'ers verdienen meer waardering en gelijke kansen op de arbeidsmarkt, betere toegang tot stages en een mooi studentenleven. Echte gelijkwaardigheid vergt echte actie.
- 9 Maak met jongeren een actieplan voor hun mentale gezondheid.**
Zet in op het voorkomen van mentale problemen en kom samen met relevante sectoren tot een actieplan. Erken hierbij het belang van het onderwijs, maar ook van verenigingen die zich richten op sport, studie of vrije tijd. Onderzoek hierbij de oorzaak van de dalende mentale gezondheid van jongeren.
- 10 Investeer in jeugdzorg voor elke jongere die hulp nodig heeft.**
Juist voor jongeren die jeugdzorg het hardst nodig hebben, moeten we ervoor zorgen dat de jeugdzorg de ruimte krijgt die nodig is voor de aankomende hervormingen. Versterk de rechten van kinderen en jongeren die te maken krijgen met jeugdzorg en jeugdbescherming, en laat hen meepraten over wat anders moet.
- 11 Maak toekomstgericht natuur- en landbouwbeleid.**
Het staat er niet best voor met de natuur, en doorgebrek aan perspectief op het landbouwdossier drijven de belangen van boer en natuur uit elkaar. Zorg daarom voor sterk landbouwbeleid dat klaar is voor de toekomst en een balans vindt tussen deze belangen. Maak dit beleid samen met jonge boeren en hun generatiegenoten.

Dit manifest is samengesteld door **de Nationale Jeugdraad (NJR), Landelijk Aktie Komitee Scholieren (LAKS), FNV Young & United, Interstedelijk Studentenoverleg (ISO), Jonge Klimaatbeweging (JKB), Landelijke Studentenvakbond (LSVb), JOB MBO en CNV Jongeren.**

Contact via Jelrik Westra | JelrikWestra@NJR.nl